

Raadsbrief

Datum 6 november 2024

Onderwerp Uitvoeringsplan Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2026
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Paul Guldemon

Samenvatting

Uw gemeenteraad heeft op 21 mei 2024 het Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 vastgesteld, met als doel om 20% minder grondstoffen te verbranden. Dit willen we bereiken door preventie, zuiverheid van ingezamelde grondstoffen en meer recycling. Het Uitvoeringsplan voor de komende twee jaar bevat specifieke maatregelen om deze doelen te bereiken.

De gemeente heeft al stappen gezet door een tarief op restafval in te voeren, wat heeft geleid tot een daling van het restafval tot 91 kg per inwoner per jaar (in 2022 nog 164 kg/inw). Echter, om de landelijke doelstelling van 60% recycling in 2030 te halen, zijn verdere maatregelen nodig. Op basis van de afvalgegevens van 2023 komt Zwolle op een recyclepercentage van 58,3%. Dat is een mooie prestatie die ruimte biedt voor verdere groei. Preventie van afval is een belangrijke volgende stap, hoewel dit moeilijker te realiseren is vanwege de invloed op het koopgedrag van inwoners.

Wij houden u op de hoogte van de voortgang via informatienota's. Het plan wordt elke twee jaar herzien in overleg met belangengroepen. Inwoners zijn betrokken bij het opstellen van het plan en er wordt een communicatiecampagne opgezet om hen te informeren over afvalscheiding.

Bijlagen

1. Tabel maatregelen 2025-2026
2. Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 - Uitvoeringsplan 2025-2026

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Het Uitvoeringsplan 2025-2026 van het Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030

Datum 6 november 2024

Inleiding

Op 21 mei 2024 heeft uw gemeenteraad het kaderdocument Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 vastgesteld. In dit plan staat de ambitie om tot minimaal 20% (kg) van voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen te reduceren. Dit willen we bereiken door in te zetten op preventie, zuiverheid van ingezamelde grondstoffen en meer grondstoffen uit het restafval halen. Het nu voorliggende Uitvoeringsplan heeft een looptijd van twee jaar en bevat maatregelen die we in deze periode gaan uitvoeren om de ambitie te halen.

Kader

- Wet milieubeheer
- Kaderdocument Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 (raadsbesluit 21 mei 2024)

Kernboodschap

Met het uitvoeren van dit Uitvoeringsplan wordt de eerste stap gezet naar de ambitie van 2030 om minimaal 20% (kg) van voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen te reduceren.

Toelichting

Maatregelen zijn nodig om meer grondstoffen te recyclen

Met de invoering van het tarief op restafval heeft de gemeente Zwolle een grote stap gezet om restafval te verminderen en grondstoffen te recyclen. Na het eerste jaar is duidelijk geworden dat de hoeveelheid fijn restafval is gedaald tot 91 kg per inwoner per jaar (in 2022 nog 164 kg/inw). Het uiteindelijke landelijke doel is om in 2050 volledig circulair te zijn. Hiervoor zijn meer maatregelen nodig zoals meer recycling van grondstoffen, maar nog beter is het voorkomen dat restafval ontstaat.

Het vorige GGP had tot doel de hoeveelheid restafval te laten dalen. Dit in navolging van het oude rijksbeleid om de hoeveelheid restafval uiteindelijk te verminderen tot 30 kg per inwoner per jaar in 2030. Rijkswaterstaat heeft in het voorjaar van 2024 nieuwe doelstellingen bekend gemaakt. In 2030 moet 60% van het huishoudelijk afval worden gerecycled. Hierbij wordt ook gekeken naar uitval tijdens het recyclingproces. De bedoeling is om meer in te zetten op de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. De focus verschuift hiermee van kwantiteit (minder restafval) naar kwaliteit (meer recycling). Onze gemeentelijke doelstellingen lopen in lijn met de doelstelling van het ministerie. We zien de noodzaak om maatregelen te nemen om de kwaliteit van de ingezamelde grondstofstromen te verbeteren.

In de tabel in bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de maatregelen die we komende twee jaar gaan uitvoeren.

Preventie is de volgende stap

Wat niet wordt gekocht, wordt ook geen afval. Als gemeente hebben we altijd ingezet op het goed scheiden van het restafval in grondstofstromen. De komende periode willen we ook maatregelen gaan onderzoeken en uitvoeren die ervoor moeten zorgen dat er minder afval ontstaat. Dit is een moeilijker opgave. Als gemeente hebben we minder grip op het gedrag van inwoners als het gaat om de aanschaf van goederen. Toch gaan we ons inzetten om inwoners aan te zetten ander gedrag te

Datum 6 november 2024

vertonen. We streven naar een bewust aankoop- en afdankgedrag. Met afdankgedrag bedoelen we ook dat het moment dat een product afval wordt, wordt uitgesteld (= kringloop). Dit is een onderwerp bij de inwonerscommunicatie. Het Burgerberaad Zwolle heeft over preventie ook adviezen uitgebracht. Deze worden meegenomen in de verdere uitwerking.

De gemeenteraad blijft op de hoogte

Het vaststellen van het Uitvoeringsbesluit is een bevoegdheid van het college. Uw gemeenteraad heeft aangegeven op de hoogte te willen blijven van de ontwikkelingen op het gebied van afval en grondstoffen. Met deze raadsbrief brengen we u op de hoogte van de maatregelen die in 2025 en 2026 worden uitgevoerd.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Zowel bij het opstellen van het kaderdocument als het Uitvoeringsplan zijn inwoners betrokken. In lijn met het participatietraject Hanza! hebben we een aantal keren overlegd met verschillende belangengroepen over de te nemen maatregelen. Daarnaast is een infoquête gehouden. Hiermee hebben we niet alleen informatie verstrekt, maar ook input opgehaald. In hoofdstuk 2 van het plan wordt uitvoerig ingegaan op het participatietraject.

Communicatie

Eén van de voorliggende maatregelen is om een communicatieplan op te stellen en uit te voeren. Dit plan gaat uit van vier sporen:

1. Een communicatiecampagne, gericht op alle inwoners van Zwolle, met als doel het uitleggen van welk afval bij welke afvalstroom hoort en stimuleren dat inwoners het gewenst gedrag laten zien. Om hier invulling aan te geven zetten we een bureau in dat gespecialiseerd is in gedragsverandering.
2. Wijkgerichte interventies.
De verschillende wijken in Zwolle kennen verschillende wijzen van inzamelen en daarmee ook verschillende problematiek. In samenwerking met de wijkregisseurs kijken we waar we welke communicatiemiddelen inzetten.
3. Kalendercommunicatie.
Gedurende het jaar zijn er verschillende momenten (haakjes) die we kunnen gebruiken in de communicatie. Denk aan oud & nieuw (frituurvet/glas), begin lente (snoeiafval), eind zomer (uitzoeken van de kledingkast), maar ook dagen als World Cleanupday en Dag van de Duurzaamheid. Er is een inhaakkalender vanuit de branchevereniging NVRD beschikbaar en we bepalen per kwartaal waar we op inhaken met communicatie.
4. Algemene communicatie.
Er zijn verschillende maatregelen beschreven in het uitvoeringsplan, waarbij communicatie zal ondersteunen.

Financiën

Bij het vaststellen van de kadernota Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 zijn ook de maatregelen en bijbehorende financiën voor 2025 en 2026 meegenomen. In het Uitvoeringsplan worden de financiële consequenties van de voorgestelde maatregelen inzichtelijk gemaakt. Naast reguliere inzet van uren en middelen is aanvullend budget nodig van € 352.500 voor het uitvoeren van de maatregelen in 2025. Dit budget is onderdeel van de begrotingsaanvraag 2025. De eenmalige incidentele kosten van € 252.500 worden in 2025 gedekt vanuit de Voorziening Afval. De meerjarige

Datum 6 november 2024

incidentele kosten (€ 100.000) voor 2025 en verder kunnen worden gedekt vanuit de Afvalstoffenheffing.

Bovenop de € 100.000 aan meerjarig incidentele middelen is voor 2026 ook een budget van € 50.000 nodig voor communicatie, monitoring en controle kwaliteit grondstoffen en preventiemaatregelen. Het gaat dus in totaal om € 150.000 aan meerjarig incidentele middelen. Dit wordt vanaf 2026 meegenomen in de berekening van en daarmee gedekt door de afvalstoffenheffing. Bij het opstellen van het volgende Uitvoeringsplan (periode 2027-2028) worden nieuwe maatregelen voorgesteld met daarbij een inschatting van de kosten.

Risico's

Sinds 1 januari 2023 kent de gemeente Zwolle het tarief op restafval. Dit is, net als de invoering van het omgekeerd inzamelen, een grote beleidswijziging. Dergelijke wijzigingen hebben tijd nodig om 'te landen'. De maatregelen die nu worden voorgesteld hebben niet de enorme impact op de hoeveelheid restafval die de invoering van het tarief op restafval wel heeft. De voorgestelde maatregelen hebben tot doel de kwaliteit en hoeveelheid van de ingezamelde grondstoffen te verbeteren voor betere recycling. Het effect van deze maatregelen is niet direct zichtbaar. Hierdoor kan het in eerste instantie lijken dat de maatregelen op korte termijn geen effect hebben.

Vervolg

Het college en de gemeenteraad worden jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van de inzameling. In deze jaarrapportage geven we ook aan wat de stand is van de verschillende maatregelen die zijn en worden uitgevoerd. In 2026 wordt begonnen met het opstellen van een nieuw Uitvoeringsplan voor de jaren 2027 en 2028.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

waarnemend secretaris, Frank Wijnandts

Datum 6 november 2024

BIJLAGE 1: tabel maatregelen 2025-2026

Doel en maatregel	Uitvoeringsperiode	Kosten/jaar	Looptijd kosten	Aantal jaren
Afvalpreventie				
Uitwerken mogelijkheden stimuleren wasbare luiers en incontinentiemateriaal en zindelijkheidstraining	2025 – 2026 Uitwerking: Q1 2025 Besluitvorming: Q2 2025 Begin uitvoering: Q3 2025	€ 100.000	Incidenteel	2
Verminderen aandeel grondstoffen in fijn restafval				
Vergroten kennis over scheiding afval en grondstoffen (inwonercommunicatie)	2025 – 2027 Uitwerking: Q4 2024 - Q1 2025 Begin uitvoering: Q2 2025	€ 80.000	meerjarig incidenteel	3
Afvalscheiding bij maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen onderzoeken	2024 – 2025 Onderzoek via VV Berkum: Q3 2024 – Q3 2025 Besluitvorming: Q4 2025	€ 30.000	incidenteel	
Ondersteuning van en voorlichting aan vaakaanbieders	Continu, vanaf 2023	regulier budget		
Informeren nieuwe inwoners over afvalinzameling (verhuisinformatiepakket)	vanaf december 2024	€ 32.500	incidenteel	
Invoeren verschillende volumes voor aanbieden restafval	vanaf Q2 2024 (bij nieuwe containers)	regulier budget		
Informatie op maat en feedback geven over restafval (via ROVA)	Inwoners kunnen vanaf medio 2023 via ROVA zien hoe vaak zij restafval hebben weggegooid Bespreken mogelijkheden geven feedback met ROVA: Q3 2025	regulier budget		
Onderzoeken noodzaak en opties toepassen kartonverkleiner op verzamelcontainer opk	Q3 2026	regulier budget		
Onderzoeken mogelijke alternatieven aanpak vaakaanbieders	Q2 2026	regulier budget		
Vergroten zuiverheid aangeboden grondstoffen				
Controleren kwaliteit grondstoffen door voorlopers en afvalcoaches	vanaf Q1 2025	€ 50.000		
Onderzoeken effect verstrekken inzamelmiddelen in huis op kwaliteit gft-e (groente-, fruit- en tuinafval en etensresten)	vanaf Q3 2025	€ 40.000	incidenteel	
Uitwerken benaderen nulaanbieders	vanaf Q3 2025	regulier budget		
Monitoren kwaliteit grondstoffen	vanaf Q1 2025	€ 15.000	meerjarig incidenteel	3
Vergroten circulariteit en duurzame verwerking van grof huishoudelijk afval en prioritaire stromen				
Onderzoeken nut en noodzaak aanpassen haal- en brengbeleid gha en gta (na evaluatie Q4 2024 - Q1 2025)	Evaluatie huidig beleid (kwantitatief en kwalitatief) Q4 2024 – Q1 2025 Collegevoorstel over vervolg Q2 2025 (i.v.m. begroting 2026)	regulier budget		
Sorteeranalyses gha (gehaald en gebracht) uitvoeren	vanaf Q1 2025	€ 5.000	meerjarig incidenteel	5
Invloed uitoefenen op landelijk beleid afval en grondstoffen en circulaire economie huishoudelijk afval	continu	regulier budget		
Totaal		€ 352.500		